

Силабус освітнього компоненту

Практична логіка

Рівень вищої освіти – 1 бакалаврський

Освітньо-професійна програма – 081 «Право».

Рік навчання: _2024-2025_, **Семестр:** 7

Кількість кредитів: денна ф/н - 3, заочна ф/н – 3

Обсяг годин денна ф/н - 90, заочна ф/н – 90

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль – залік

Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Назва освітнього компоненту	<u>Практична логіка</u> <u>Practical Logics</u>
Викладач	Кивлюк Ольга Петрівна , професор кафедри загальноправових та гуманітарних дисциплін Івано-Франківського навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» Доктор філософських наук, професор Івано-Франківськ, вул. Максимовича, 13 каб. 409
E-mail:	kyvliuko@iflaw.institute
Консультації викладача	щочетверга з 14 до 16 год

1. Коротка анотація до курсу: Навчальна дисципліна «Практична логіка» входить до вибірових компонентів освітньої програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 081 «Право».

Вивчення дисципліни «Практична логіка» поглиблює знання з основних понять і тем логіки, зокрема, логос, поняття, судження, умовивід, логічний квадрат, доведення, спростування, аргументація, полеміка, запитання і відповіді тощо, аналізує історичний розвиток логічних знань, основні закони логіки. Та сприяє застосуванню цих знань на практиці шляхом розв'язання логічних задач. Практична логіка має методологічне значення для юриспруденції, для законодавчої та правозастосовної практик, де фахівці використовують досконалі форми, найсильніші і найефективніші логічні прийоми, що необхідно для права з погляду його соціального значення.

Основною вимогою, поставленою до даного курсу, є розвиток загальної гуманітарної освіти; курс має на меті привернути увагу до значення логічного мислення в житті людини, сформувати навички критичного та аналітичного мислення, висвітлити його роль в орієнтації індивіда в різноманітних питаннях, навчити способів ефективного діалогу, основних принципів доведення, спростування, аргументації.

2. Формат курсу: Очний та/або змішаний.

3. Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни:

Загальні компетентності:

- ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності
- ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК8 Здатність бути критичним і самокритичним
- ЗК9 Здатність працювати в команді.
- ЗК14 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні компетентності:

- СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
- СК11 Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- СК12 Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
- СК13 Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
- СК16 Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

4. Програмні результати навчання:

- ПРН1 Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
- ПРН3 Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- ПРН6 Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
- ПРН12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
- ПРН 17 Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (ДФ)	Загальна кількість годин (ЗФ)
лекції	14	10
семінарські заняття	16	6
індивідуальна робота	10	10
самостійна робота	50	64
всього	90	90

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – доступ до мережі Internet за умови змішаного формату курсу, конспект лекцій, система мультимедійних презентацій та засоби інтерактивного навчання, мультимедійне забезпечення в порталі ZOOM.

7. Зміст освітнього компонента:

Лекційні заняття				
	Опис змісту навчання (теми)		ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Поняття та предмет логіки. Мислення і мова		2	2
Тема 2.	Історія логіки як науки			
Тема 3.	Значення та функції логіки. Основні види логічних помилок.		2	
Тема 4	Поняття як форми мислення. Види понять. Відношення між поняттями.		2	2
Тема 5	Логічні операції над поняттями			
Тема 6	Судження як форми мислення. Види суджень. Функціонально-істиннісні відношення між судженнями. Логічні операції над судженнями.		2	2
Тема 7	Умовивід як форма мислення. Види умовиводів.		2	2
Тема 8	Закони логіки.		2	2
Тема 9	Доведення і спростування у логіці. Правила доведення. Помилки в доведенні.		2	
Тема 10	Запитання і відповіді. Види запитань. Види відповідей.			
Тема 11	Проблема, гіпотеза, теорія як форми наукового пізнання			
			14	10
Семінарські, практичні заняття				
	Опис змісту навчання (теми)		ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Поняття та предмет логіки. Мислення і мова		2	
Тема 2.	Історія логіки як науки		2	
Тема 3.	Значення та функції логіки. Основні види логічних помилок. Тестові завдання.		2	
Тема 4	Поняття як форми мислення. Види понять. Відношення між поняттями. Тестові завдання		2	2
Тема 5	Логічні операції над поняттями. Тестові завдання.			
Тема 6	Судження як форми мислення. Види суджень. Функціонально-істиннісні відношення між судженнями. Логічні операції над судженнями. Тестові завдання.		2	2
Тема 7	Умовивід як форма мислення. Види умовиводів. Тестові завдання		2	2
Тема 8	Закони логіки. Тестові завдання		2	
Тема 9	Доведення і спростування у логіці. Правила доведення. Помилки в доведенні. Тестові завдання		2	
Тема 10	Запитання і відповіді. Види запитань. Види відповідей. Тестові завдання			
Тема 11	Проблема, гіпотеза, теорія як форми наукового пізнання. Тестові завдання.			
			16	6

Самостійна робота		
Опис змісту навчання (наприклад, теми або виדיнавчальної активності)	ДФ год.	ЗФ год.

1.	Поняття та предмет логіки. Мислення і мова	4	4
2.	Історія логіки як науки	6	6
3.	Значення та функції логіки. Основні види логічних помилок. Тестові завдання.	6	6
4	Поняття як форми мислення. Види понять. Відношення між поняттями. Тестові завдання.	4	4
5	Логічні операції над поняттями. Тестові завдання	4	6
6	Судження як форми мислення. Види суджень. Функціонально-істиннісні відношення між судженнями: Логічні операції над судженнями. Тестові завдання.	4	6
7	Умовивід як форма мислення. Види умовиводів. Тестові завдання.	6	8
8	Закони логіки. Тестові завдання.	4	6
9	Доведення і спростування у логіці. Правила доведення. Помилки в доведенні. Тестові завдання.	4	6
10	Запитання і відповіді. Види запитань. Види відповідей. Тестові завдання	4	6
11	Проблема, гіпотеза, теорія як форми наукового пізнання. Тестові завдання.	4	6
		50	64

Індивідуальні завдання		
Опис змісту індивідуального завдання	ДФ год.	ЗФ год.
Підготовка реферату (доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та семінарських заняттях. Вирішення тестових завдань, задач для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти	10	10

8. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

9.Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен	Залік

90-100	A	відмінно	здобувач вищої має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили	відмінно	Зараховано
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	задовільно	
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (половина балів з максимально можливих). Перескладання модулів відбувається із дозволу директора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: визначається Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положенням «Про академічну доброчесність в Івано-Франківському навчально-науковому юридичному інституті Національного університету «Одеська юридична академія»

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Вимоги до семінарських занять	Регулярне відвідування занять, попереднє ознайомлення з рекомендованою літературою є необхідною умовою. Семінарські заняття передбачають обговорення питань теми, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються. Робота на семінарському занятті передбачає усне та письмове опитування, вирішення тестових завдань, логічних задач.
Вимоги до індивідуальної роботи	Реферат повинен містити результати поглибленого дослідження окремих питань курсу та бути підкріпленим науково-методичною базою і прикладами з практики. Доповідь є інформаційним повідомленням.
Вимоги до самостійної роботи	Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань, розв'язанні тестових завдань. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування та перевірки тестових завдань в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.
Умови підсумкового контролю	Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю, заліку

11. Рекомендована література

11.1. Основна:

Підручники, посібники, монографії:

1. Данильян О. Г. Логіка: підручник. Київ.: Видавництво: Право, 2022. 220 с. ISBN 978-966-998-281-0
2. Кисляк Л. Н., Коваль І. В., Коритко Л. Я., Кучера А. М. Основи соціальних комунікацій: навчальний посібник для студентів спеціальності 081 «Право» (магістр) та 262 «Правоохоронна діяльність» (магістр). Івано-Франківськ: ІФЮІ НУ «ОЮА», 2022. 168 с. (9.76 а.а) – ISBN 978-617-8128-03-6
3. Конверський А. Є. Логіка: підручник. Київ: ЦУЛ, 2024. 358 с. ISBN 978-611-01-3246-6
4. Коритко Л. Я. Практична логіка: навчально-методичний посібник з конспектом лекцій для студентів денної і заочної форми навчання. Івано-Франківськ: ІФЮІ НУ «ОЮА», 2020. 132 с.
5. Коритко Л. Я., Кучера А. М. Логіка: навчально-методичний посібник для студентів-бакалаврів для підготовки до здачі державного іспиту. Івано-Франківськ: ІФЮІ НУ «ОЮА», 2021. 56 с.

6. Коритко Л. Я. Практична логіка: навчально-методичний посібник з тестами для студентів-бакалаврів спеціальностей 081 «Право» та 262 «Правоохоронна діяльність». Івано-Франківськ: ІФННЮІ НУ «ОЮА», Територія друку. 2025. 84 с.
7. Логіка: Навчальний посібник / С. В. Сторожук, І. М. Гоян, І. С. Матвієнко. Київ: Вадекс, 2020. – 370 с. ISBN 978-966-9725-68-4
8. Логіка для юристів: підручник / В.С. Бліхар, В.В. Левкулич, М.М. Олексюк, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо, О.І. Матвієнко. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2022. 316 с.
9. Логіка : підручник / [О. М. Юркевич, С. В. Качурова, О. П. Невельська-Гордєєва та ін.] ; за заг. ред. О. Г. Данильяна. – Харків :Право, 2022. – 220 с. ISBN 978-966-998-281-0
10. Логічне знання для вирішення ТЗНПК : навч. посіб. для студентів /Д. О. Войтенко, С. В. Качурова, О. П. Невельська-Гордєєва ; за ред.О. П. Невельської-Гордєєвої. – Харків : Право, 2020. – 202 с.
11. Павленко Ж. О. Логіка: практикум з розв'язання тестів на загальні компетентності : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2024. 268 с.
12. Юркевич О. М. Підготовка до складання ТЗНПК в завданнях та рішеннях: логічний підхід : навч. посіб. / О. М. Юркевич, Ж. О. Павленко. – Вид. 3-тє, допов. та перероб. – Харків : Контраст, 2020. – 312 с.

11.2. Допоміжна:

Наукові статті, тези доповідей та ін.

1. Барабаш О. О. «Розвиток і вдосконалення soft skills у сучасному освітньому середовищі» Барабаш О.О.// «Актуальні проблеми правової науки в сучасному світі : в умовах глобалізації розвитку інфраструктури» : Матеріали Х Міжнародної науково-практичної конференції. Київ :ДУІТ,2020 , 2-3 квітня, С. 243-247
2. Головіна О. В. Значення логіки для формування критичного мислення. Проблеми саморозвитку особистості в сучасному суспільстві: Матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції, 26–27 березня 2021 р. / НЮУ ім. Ярослава Мудрого. – Х.: Друкарня Мадрид, 2021. – 364 с. С. 221-222. ISBN 978-617-7988-39-6
3. Коритко Л. Я., Кучера А. М. Застосування законів логіки під час тлумачення норм кримінального права. Державотворення та правотворення в контексті євроінтеграції: Матеріали доповідей, виступів і повідомлень учасників VI-го Всеукраїнського круглого столу (м. Львів, 10 грудня 2020 р.) / Забзалюк Д. Є. (відповідальний за випуск), Яремчук В. Д. (укладач) / Львівський державний університет внутрішніх справ. Львів : ПП «Видавництво «БОНА», 2020. С. 55–57.
4. Коритко Л. Я., Кучера А. М. Логічна характеристика класифікації держави. Науковий вісник УжНУ. Серія Право. 2025. Випуск 87. Ч. 1. С. 65–69. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.1.9>
5. Кучер В. О., Парасюк В. М., Здреник І. В. Публічний порядок та інтереси держави і суспільства: категорії приватного та господарського права. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (Серія юридична). 2023. № 1. С. 3-11.
6. Матюшина І. І. Магістерський тест навчальної компетентності Versus. Тест загальної навчальної правничої компетентності: порівняльна характеристика. Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів ХХІ століття (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права) : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 черв. 2022 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса : Видав. дім «Гельветика», 2022. Т. 1. С. 28–30
7. Невельська-Гордєєва О. П., Войтенко Д. О. Проблеми розвитку мислення в процесі саморозвитку особистості. Проблеми саморозвитку особистості в сучасному

- суспільстві: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 26–27 березня 2021 р. / НЮУ ім. Ярослава Мудрого. – Х.: Друкарня Мадрид, 2021. – 364 с. С. 219-220. ISBN 978-617-7988-39-6
8. Олексюк М., Орлов С. Дихотомія юридичного конфлікту: правова діяльність та юридична практика як ознаки конфліктогенності соціуму. Порівняльно-аналітичне право – електронне наукове фахове видання юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет». – Ужгород: Ужгородський національний університет, 2020, № 2 . С. 269-272
 9. Павленко Ж. О. Розвиток культури мислення студентів юридичних факультетів. Проблеми саморозвитку особистості в сучасному суспільстві: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 26–27 березня 2021 р. / НЮУ ім. Ярослава Мудрого. – Х.: Друкарня Мадрид, 2021. – 364 с. С. 267-269. ISBN 978-617-7988-39-6
 10. Павленко Ж. О., Кликов О. І. Об'єкт аргументації в правовому контексті: основні концепції й підходи. Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: філософія, філософія права, політологія, соціологія : зб. наук. пр. 2023. № 2 (57). С. 106–119. doi: <https://doi.org/10.21564/2663-5704.57.276666>
 11. Павленко Ж., Кликов О. Логічний стиль аналізу текстової та іншої інформації для розв'язання тестів на загальні компетентності. Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, 2024. 3(62). <https://doi.org/10.21564/2663-5704.62.310726>
 12. Павленко Ж., Орловський І. Вплив технологічного відношення до знання на розвиток права. Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія, 2024. 2(61). <https://doi.org/10.21564/2663-5704.61.304576>
 13. Поцюрко О. Ю. Значення логіки для діяльності працівників правоохоронних органів. «Innovation - science - society» : зб. матеріалів. доп. XXXV Міжн. наук. – практ. конф., 16-20 груд. 2022 р. м. Гамбург, Німеччина : «Наука та практика», 2022. С. 125-128.
 14. Сердюк Д. С. Сучасні логічні підходи до теорії аргументації. Юність науки – 2022: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства; збірник тез доповідей учасників XII Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 15-16 травня 2022 р.). – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2022. - 656 с. С. 315–57316.
 15. Сковронська І. Виникнення та розвиток поняття юриспруденція. Юридичний науковий електронний журнал Запорізького національного університету. №11.Запоріжжя, 2022. С.69-72.
 16. Сковронська І. Особливості смислової синонімії термінів в англо-українському юридичному дискурсі. Науково-аналітичний журнал «Соціально-правові студії». Випуск 2 (8)‘ 2020.
 17. Юркевич О. М., Павленко Ж. О. Тестування загальної навчальної правничої компетентності: логіко-методологічний інструментарій та електронний курс для підготовки до вступного випробування. Інформаційні технології і засоби навчання, 2021, Том 83, №3. С. 314-323. DOI: 10.33407/itlt.v83i3.3518
 18. Юркевич О. М. Логічна культура і саморозвиток особистості в юридичній освіті. Проблеми саморозвитку особистості в сучасному суспільстві: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 26–27 березня 2021 р. / НЮУ ім. Ярослава Мудрого. – Х.: Друкарня Мадрид, 2021. – 364 с. С. 266-267. ISBN 978-617-7988-39-6

11.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

<http://www.nbuu.gov.ua/> - Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського

<https://zno.osvita.ua/master/> - Тести ЗНО онлайн в магістратуру

<https://zno.osvita.ua/master/tznpk/> - Тести ЗНО онлайн з предмета «Тест навчальної компетентності (ТЗНК)»

<https://onlinetestpad.com/ua/tests/Logic> - Тести з логіки онлайн

11.4. Міжнародні видання:

1. Коритко Л. Я. Аналіз окремих положень концепції розвитку юридичної освіти в Україні. Scientific and pedagogic internship «Ways of improving the training of qualified lawyers in Ukraine and the EU» : Internship proceedings, February 8 – March 19, 2021. Frankfurt an der Oder : «Baltija Publishing». // European University Viadrina Frankfurt (Oder), 2021. Pp. 57-59
2. Шиделко А. В. Характеристика, сутність і зміст поняття «бойовий стрес». International Scientific Innovations in Human Life. Proceedings of the 7th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Manchester, United Kingdom. 2022. Pp. 539-545.
3. Яремчук С. В., Яремчук В. Д. Правові особливості об'єкта суспільних відносин у сфері освіти України // Implementation of modern science into practice. Abstracts of 1 International Scientific and Practical Conference. SH SCW "NEW ROUTE" Graz, Austria. 30-31 January, 2020. Pp. 76-79. URL: <http://isg-conf.com>.

**Професор кафедри загальноправових
та гуманітарних дисциплін**

Ольга КИВЛЮК